

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 900

Letna naročnina L 1.800

Letna inozemstvo L 2.800

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XV. - Štev. 36 (758)

Gorica - četrtek 5. septembra 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

Šolska vrata se zopet odpirajo Obisk Hruščeva v Jugoslaviji

NASA SOLA — NAS PONOS

Slehnemu primorskemu Slovincu zadržati srce v prsih, ko je govora o našem tukajšnjem šolstvu, zadržati mu v bojesti, ki so mu jo rodili neprestani boji, uspehi in neuspehi, neizpolnjeni upi in nade v razvoju našega šolstva.

Zgodovina nam priča, kako je Slovenec z idealom v srcu, z enim samim klicem na ustih, s klicem po materini šoli začel ponosno in neustrašeno polagati pred desetletji temelje naši šolski stavbi. Delal je idealno in nesebično, ni mu bilo žal za izgubljene urice, ker je verjel v cvetočo bodočnost našega šolstva med svojimi rojaki. Ta boj traja še danes in ni moja naloga in tudi ni tu mesto, da bi kaj več spregovorili o podrobnosti tega boja, ki čaka še vedno temeljitega zgodovinarja, da ga opiše. Pa tudi ne bom omenjal v tem boju zaslužnih mož, saj jih je cela vrsta. Eno dejstvo je gotovo: naš rod tu ob Adriji hoče živeti, da bi se razvijal, ustvarjal in napredoval. In naša šola, slovenska šola je tista, ki je poklicana, da ima to častno nalogo, da privabi slovenski naraščaj v svoje razrede in ga »z uma bistrim mečem« pripravi za bodoče življenjske viharje.

Zato je važno, da v teh dneh vsi pomagamo, da bo res prišlo v naše šole čim več naše mladine in predvsem najmlajšega naraščaja. Šola je menda edino področje, kjer res vsi Slovenci brez razlike spoznavamo, kaj je naša dolžnost in naša prva naloga tu v zamejstvu.

DELO ŠOLNIKOV

Različni razlogi in pojavi v zadnjih letih me silijo, da omenim med drugim, da je obisk šole, zlasti vrtec in osnovne šole odvisen poglavito predvsem od šolnikov. Zato želim prav sedaj, ob začetku novega šolskega leta ponovno poudariti, da prav naša slovenska šola, čeprav bolj skromna in za nekatere izbižneže ne dovolj »fina«, vcepi otroku tudi ljubezen do našega naroda in jezika ter ga istočasno izpopolni v obeh tukajšnjih jezikih. Velika večina naših ljudi se tega zaveda in pošilja zato svoje otroke v naše šole. Da bi pridobili postopoma še preostale, ne bi bilo napak, če bi naši šolniki še bolj pospešili stike med šolo in domom, poglobili svoje zanimanje za učence tudi izven šole in bi stremeli za tem, da napravijo šolo za učence vabljivo in zanimivo. Če je šola na svojem mestu, kot pravijo, seveda to vpliva tudi na obisk. Tega se morajo naši šolniki zavedati. Večina se, hvala Bogu, tega zaveda in se tako tudi ravna. So pa, žal, med šolniki tudi taki, ki vidijo v šoli samo vir svoje — če se lahko tako izrazim — mesečne plače in nič več. Bog nas varuj takih šolnikov. Zato se morajo šolniki zavedati svojega vzvišenega poslanstva in svoje odgovornosti pred svojo vestjo, pred svojim narodom in končno pred zgodovino. Učeniški poklic je eden najtežjih poklicev sodobnosti, posebno ker se mora boriti ne le s finančnimi in materialnimi težavami, ampak tudi in predvsem proti vplivom ulice in mamljivih razvedril. Zato mora biti šolnik pedagoško na višku. Vzgojanje, to je njegova prvenstvena naloga.

Zato, ako hočemo, da bo naša šola dobro obiskovana in da bo žela uspehe, morajo vsi naši šolniki tu v zamejstvu stremeti, delati in se truditi, da postanejo res ali da se vsaj približajo liku vzornika. Kajti zavedati se moramo vsi, da je od slovenskih šolnikov v veliki meri odvisen obstoj in razvoj slovenskih šol. Prilicno število šolnikov, navdušenih in ognjevitihih, lahko dosti napravi. V viharjih in preizkušnjah naj se pokažejo nove sveže osebnosti. V našo mladino naj vcepijo geslo »tuje spoštuj, all s svojim se diči — svojemu daj prednost vselej«.

NASA VELIKA SKRB

Morda bo kdo mislil, da so za nas Slovence največja skrb volitve, pa ni tako. Naša šola je in mora biti tudi naša prva skrb, da bo zgradila naši tako težko preizkušeni manjšini nove sile in vodilne pla-

sti v političnem, gospodarskem in kulturnem življenju. Ako bomo ostali zvesti sebi in naši šoli, nas bodo sosedje drugega jezika in narodnosti bolj upoštevali, imeli nas bodo za značajne in neomajne ljudi, katerim je treba dati vse, kar jim po božjih in človeških postavah tudi pritiče.

Naša narodnost in istočasno zvestoba našemu jeziku sta veliki dobrini, ki ju po božji volji nosimo v svoji duši. Zato naša zvestoba do Boga zahteva nujno tudi zvestobo do našega naroda, jezika in šole. In žalostno, da ne rečem usodno bi bilo za nas, če bi bilo kdaj drugače.

TRZASKI SLOVENEK

Vtisi iz sovjetskega „raja“

»Verjamete v komunistični raj v Sovjetski zvezi? Pojdite si ga ogledat! Plačam jaz!« — S temi besedami je podjetni industrialec Renato Crotti iz kraja Carpi pri Modeni (v rdeči Emiliji) povabil okrog trideset svojih rojakov vseh političnih prepričan, med katerimi deset komunistov in socialistov, na krožno potovanje po državah Vzhodne Evrope. Potovanje je bilo popolnoma brezplačno. Edini pogoj, ki ga je industrialec postavil, je bila obveza, da bo po zaključnem potovanju vsak dal svoje iskreno mnenje o tem, kar je videl in slišal.

Odpotovali so prve dni julija. Pot jih je vodila iz Italije v Berlin, Varšavo, Minsk, Moskvo, Poltavo, Kijev, Budapest, Dunaj. Med tridesetdnevnim potovanjem so si ogledali vse, kar so jim čas in komunistična oblastva dovolila, od kremljske palače v Moskvi pa do državnih kmetijskih posestev (sovhosov). Tako so imeli dovolj priložnosti, da so si na kraju samem ogledali komunistično stvarnost, katero so jim domači rdeči propagandisti opevali kot nekaj vzvišenega in edinstvenega, skratka pravi raj na zemlji. Prav zaradi tega je ta emiljski industrialec hotel svojim uslužbencem in drugim kvalificiranim komunističnim in socialističnim osebnostim nuditi edinstveno priliko, da si na njegove stroške ogledajo življenje v toliko opevanem sovjetskem raj.

Uspeh te edinstvene pobude pogumnega industrijalca iz rdeče Emilije ni izostal. In to kljub temu, da Emilijci težko spreminijo svoje mnenje o kaki stvari in še posebno o tem, kar jim je v teku desetletij natvezila partijska propaganda. Mestece Carpi pri Modeni ima precej razvito industrijo in njeni prebivalci živijo v dokajšnjem blagostanju. Sorazmerno s številom prebivalstva imajo celo več avtomobilov in gospodinskih strojev kot Milan. Kljub temu pa večina voli komuniste (56%). — No, in kot rečeno, ob povratku s potovanja so vsi, ki so se ga udeležili, razen enega, bili edini v tem, da niso našli tistega »raja«, v katerega so mnogi v dobri veri verjeli. Zlasti jih je presenetil zelo nizek standard življenja, visoke cene ter neenakost plač.

Kmetijskega izvedenca, Elda Rossija, komunisto po političnem prepričanju, je posebno presenetila slika zanemarjenega kmetijstva: »Mučen vtis mi je napravilo zanemarjeno kmetijstvo z zelo nizko produktivnostjo. Kvaliteti pridelka ne posvečajo nobene pažnje. Nerazumljivo mi je tudi, zakaj puščajo kmetijske stroje na odprtem, da se kvarijo po nepotrebnem. — Neprijeten vtis mi je dalje napravil pogled na visoko število žensk, ki opravljajo izredno težka dela«.

»Če bi ženske morale pri nas v Italiji toliko delati kot v Rusiji — je dejala neka delavka — bi napravile revolucijo.« In spet neka druga ženska: »Brati o berlinskem zidu je ena stvar, videti ga pa je druga.«

Večina žensk-delavk, ki se kot gospodinje dobro spoznajo na cene življenjskih potrebščin, so ostale presenečene nad cenami in plačami. Ena izmed njih je za poskus hotela videti, koliko bi stalo življenje na dan za normalno družino štirih oseb. Potrosila bi osem rubljev. — Sov-

Predsednik sovjetske vlade in tajnik komunistične partije SZ Hruščev je v torek zaključil svoj obisk, uradno »počitnice« v Jugoslaviji. Po kratkem postanku v Zagrebu se je v nedeljo pozno zvečer vrnil v Beograd, odkoder je po slovesu od maršala Tita in drugih jugoslovanskih oblasti v torek odpotoval z letalom domov.

Casnikarji in drugi politični opazovalci, ki so spremljali sovjetskega prvaka na njegovem dvotedenskem potovanju po jugoslovanskih zveznih republikah, delajo

sedaj bilanco tega obiska. Delo ni ravno preveč lahko, ker so uradna poročila zelo splošna in skopa, zaradi česar morajo osebno tvegati marsikatera ugibanja. Vendar iz govorov in obnašanja obeh državnikov kakor tudi ostalih uradnih krogov se da potegniti nekaj ugotovitev, ki več ali manj držijo.

HRUŠČEV V SLOVENIJI

Zadnjič smo ga pustili na Brionih, kjer so potekali politični razgovori in je zato tam prebil največ časa. Tu se je z maršalom Titom in Hruščevom srečal tudi predsednik italijanskega senata Merzagora. Srečanje je bilo čisto privatne narave. Merzagora z družino namreč križari s svojo malo jahto ob dalmatinski obali. Jugoslovanski predsednik je spričo dobrih odnosov z Italijo smatral uместno se srečati z njim. Tako se je tudi zgodilo.

Z »Galebom« sta se Tito in Hruščev z Brionov pripeljala v Koper. Po slovesnem sprejemu v pristanišču ter po krajšem postanku na glavnem trgu (kjer so gostom pripravili zakusko, ki se je pa niso lotili) so z avtomobili nadaljevali pot preko Postojne, Ljubljane na lovsko pristavo Brdo pri Kranju. Med svojim bivanjem v Sloveniji si je Hruščev ogledal moderno rudarsko mesto Velenje ter vzrejaljšče plemenških in pitanih prašičev v Ihanu, kjer se je med drugim zanimal, če imajo delavci posestva ohišnice. Ko je zvedel, da jih nimajo, je rekel, da je to zelo dobro. Ko so mu povedali, da en delavec oskrbuje od 500 do 600

glav živine, je Hruščev verjetno v šali dejal: »Lepi podatki, tako lepi, kot da bi bili nekoliko »pobarvani«.« Naslednje dni je Hruščev obiskal še Bled in Bohinj. V nedeljo je zapustil Slovenijo in se preko Ljubljane in Dolenjske podal v Zagreb, kjer je obiskal gradnjo ene najbolj obsežnih in najbolj modernih tovarn za izdelovanje plastičnih mas v Jugoslaviji in v vzhodnem taboru sploh. Sovjetski predsednik sam se ni mogel načuditi obsežnosti in kapaciteti te nove tovarne, ki jo Jugoslavlani gradijo z anglo-ameriško pomočjo. Baš zaradi tega so mu jo hoteli pokazati, da se bo lahko prepričal, da zahodna pomoč Jugoslaviji ni le v besedah, ampak predvsem v dejanjih.

Tu je tudi prišlo do nepotrebne incidenta med zahodnimi časniki in policijo. Ta jim namreč ni dovolila, da bi spremljali visoke goste v notranjosti tovarne, ter jih je pri tem s silo izgnala iz dvorane! Nekemu ameriškem časnikiarju so poškodovali roko. Dopisnik »New York Timesa« je ta dogodek komentiral z mnenjem, da ni to prvič, da izganjajo ameriške državljane iz objektov, ki jih gradijo ravno z ameriškim denarjem.

BILANCA OBISKA

O pravkar zaključnem obisku sovjetskega prvaka v Jugoslaviji je, kot rečeno, težko napraviti definitivno, zaokroženo bilanco, ker javnosti manjkajo potrebni elementi za sestavo jasne slike. — Skoro vsi politični opazovalci so si edini v ugotovitvi, kljub nekaterim laskavim priznanjem uspehov jugoslovanske poti v socializmu, ni dosegel tistega, kar si je želel, da bi se namreč Jugoslavija zopet vrnila v vzhodni socialistični tabor ter se vanj vsaj gospodarsko popolnoma vključila. Tega maksimalnega cilja Hruščev torej ni dosegel, čeprav je v svojem govoru v Splitu skušal ustvariti videz. Jugoslovanski uradni krogi so brž posrbeli za odpravo vsakega dvoumnega tolmačenja. Sam predsednik Tito je spomnil, da se »delitev dela v socialistični skupnosti« nanaša na bilateralno sodelovanje in nikakor ne pomeni vključenja v Comecon. (Organizacija za gospodarsko sodelovanje med državami Varšavskega pakta). — Drugače je Tito sklenil podpreti sovjetsko zunanjo politiko, zlasti v tem delikatnem trenutku težkega spora med Moskvo in Pekingom. Gledišča obeh držav so že sedaj v bistvenih mednarodnih problemih enotna. — Končna podoba je, da si je, kljub sklepu po znatnem povečanju trgovinskih izmenjav z vzhodnimi državami ter zunanjepolitični podpori, jugoslovanski predsednik pridržal proste roke glede nadaljevanja politike enake oddaljenosti od obeh blokov.

Druga ugotovitev časnikiarjev, ki so spremljali obisk sovjetskega državnika, je ta, da so v Sloveniji kazali še največjo umirjenost, skoro neke vrste zadržanost pri sprejemanju Hruščeva. Baje so partijski krogi naročili svojim aktivistom, naj ne pretiravajo z navdušenjem. Nekateri vidijo v tem zadržanju slovenskih komunistov posreden opomin beograjski vladi, da mora normalizacija odnosov s Sovjetsko zvezo imeti neko mero.

Moskovska »Pravda« ni objavila tistih stavkov iz govorov Hruščeva, ki so kakorkoli dajali priznanje uspehom jugoslovanskega socializma.

Za pravice črncev

Pretekli teden je prišlo do največje ljudske politične manifestacije v ZDA. Dve sto tisoč črncev iz vseh delov države je organiziralo tako zvani pohod nad Washington, da bi s tem izpričali svojo odločenost doseči državljansko enakopravnost, kakor je zapisano v ustavi. Prišli so iz vseh delov ZDA ter z vsemi mogočimi sredstvi. Zbrali so se na prostoru pred Lincolnovim mavzolejem. Nosili so številne transparente z zahtevami po odpravi diskriminacije na delu ter enakosti pri uživanju vseh ostalih državljskih svobod. Zborovanje je potekalo v največjem redu. V znak solidarnosti so se mu pridružili tudi številni belci ter filmski igralci iz Hollywooda. To akcijo črncev za demokratično uveljavitev njihovih pravic je podprla tudi Kennedyjeva vlada, kakor tudi delavski sindikati ter verske organizacije vseh treh glavnih ameriških veroizpovedi: katoliške, protestantske ter judovske.

To dejstvo in pa discipliniran pohod temnopoltega prebivalstva pomeni odločilen preobrat v zgodovini ameriške demokracije, ki je na ta način ponovno dokazala, da si tudi temnopolta ljudstva morejo na njenih osnovah zagotoviti svoje pravice.

»Boj za državljanske pravice,« je dejal nek govornik, »je boj vseh Amerikancev, ki se morajo zavedati odgovornosti za uveljavljanje zahtev črnopoltega prebivalstva. Belci in črnici moramo strumno skupaj korakati. Kako naj zahtevamo svobodo za vzhodni Berlin, če jo od svoje strani odrekamo nekaterim svojim državljanom!«

Zborovanje se je zaključilo s sprejetjem neke vrste zaobljube, v kateri zagotavljajo, da bodo ob povratku na svoje domove nadaljevali z bojem za uveljavljanje pravic ter zmago rasne enakopravnosti.

Organizatorje mogočnega ljudskega pohoda je sprejel predsednik Kennedy v Beli hiši ter jim izrazil priznanje in solidarnost za tako mogočno javno akcijo v korist temnopolnih ameriških državljanov: »Danes smo bili priča, kako se je na desettisoče Amerikancev, belih in črnih, poslužilo svoje pravice, da na miren način opozorijo javnost na izredno važen narodni problem. Način manifestacije je služil ne samo stvari 20 milijonov črncev, ampak vsega človeštva.«

Zastrupila se je

bivša jugoslovanska kraljica

Na otoku Giudecca v Benetkah se je v nedeljo zastrupila z uspalnim praški bivša jugoslovanska kraljica Aleksandra. Prepeljali so jo v beneško bolnišnico, a njeno stanje je zelo resno.

Kraljica Aleksandra, hči princeze Aspazije, se je poročila z bivšim kraljem Petrom 20. marca 1944. Kralj Peter živi sedaj v preganstvu v Veliki Britaniji, a se trenutno nahaja v New Yorku, kamor so mu poslali brzojav. Med kraljem Petrom in Aleksandro ni bilo pravega soglasja.

Leta 1953 je kraljica Aleksandra zapustila moža v Parizu in se s sinom Aleksandrom zatekla k svoji materi v Benetke. Bivši kralj Peter je zaradi tega zahteval ločitev zakona. Leta 1955 sta se kralj in kraljica zopet pobotala, a sta še vedno živela ločeno.

Po zadnjih vesteh se je stanje bivše kraljice zelo izboljšalo.

KRŠČANSKI NAUK

NAŠE DOBRO IME

Ko je Jezus pred velikim zborom resnico povedal velikemu duhovniku, je eden izmed služabnikov, ki je zraven stal, Jezusa udaril na lice in rekel: »Tako odgovarjaš velikemu duhovniku?« Jezus mu je odgovoril: »Če sem napak govoril, sprčaj, da napak, če pa prav, zakaj me biješ?« (Jan 18, 22-23)

Ako se trudimo, da bi svoje dolžnosti zvesto izpolnjevali, imamo pravico, da nas ljudje cenijo in spoštujejo. Veljavo, ki jo uživamo pri ljudeh, imenujemo čast ali dobro ime (dober glas).

»Boljše je dobro ime kot obilo bogastvo,« je dal napisati Sv. Duh v Knjigi pregovorov (22, 1); je torej velika dobrina za vsakega človeka. — Časti ne smemo lahkomisljeno upravljati; če je treba, jo moramo tudi pogumno braniti. Predvsem pa moramo biti taki, da si čast z življenjem in delovanjem res zaslužimo. Kdor pa bolj išče časti kot svojo vsestransko poštenost, greši s častihlepno, kar je grd madež na njegovem značaju.

Čast pred ljudmi pa ni najvišja dobrina. Veliko važnejše je, kaj Bog misli o nas. Naše časti pred Bogom nam ne more nihče odvzeti. Ako je zaradi Boga potrebno, se moramo znati odpovedati tudi časti pred ljudmi. Kristus pravi: »Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali in vse hudo zoper vas lažnivo govorili. Veselite in radujte se, zakaj veliko je vaše plačilo v nebesih. Tako so namreč preganjali preroke, ki so bili pred vami.« (Mat 5, 11 in 12). In Judom je rekel: »Vi sprejemate čast drug od drugega in ne iščete časti, ki jo daje edini Bog.« (Jan 5, 44)

Sv. župnik arški je pa rekel: »Človek je to, kar je pred Bogom, nič več in nič manj.«

Iz življenja Cerkve

Ameriški škofje za enakopravnost vseh državljanov

Ameriški katoliški škofje izvajajo veliko kampanjo v korist odobritve nove Kennedyjeve zakonodaje o enakopravnosti ameriških državljanov drugih ras in o ukinitvi rasne ločitve v ZDA.

Newyorški nadškof kardinal Spellman je pozval v pastirskem pismu vernike svoje nadškofije, naj se udeležijo spredov in prireditev, ki jih organizirajo različna ameriška črna društva za 28. avgust v Washingtonu, da protestirajo proti rasni ločitvi. Na ta način, tako pravi kardinal, bodo katoličani lahko prispevali k vzpostavitvi pravičnosti v ZDA. Kardinal Spellman je v številnih govorih zahteval, naj bi čim prej prišlo do integracije prebivalstva drugih barv v ameriško družbo. V govoru v Harlemu poudarja, da črnci žele ne samo zakonodajo, ki bi varovala njihove temeljne pravice, marveč da bi vsi člani ameriške družbe izvajali to zakonodajo. Črnci žele, da bi se čutili v ZDA kot doma. Na svojih obiskih ameriških oboroženih sil, ki so razvrščene v inozemstvu, tako je poudaril kardinal, sem videl, kako beli in črni vojaki skupaj služijo svoji domovini, prenašajo iste napore in iste nevarnosti. In vendar se dogaja še danes, je vzkljnil kardinal, da ameriški državljanji, ki znajo umirati skupno, ne jedo skupaj, ne potujejo skupaj in ne živijo skupaj. To je sramota, ki je Amerikanci ne smejo več prenašati. Nihče ne sme več zapirati vrat pred obličjem črnca, ki išče delo, ki se želi vpisati v kako društvo ali ki se trudi doseči kako specializacijo v delu, je nadaljeval kardinal. Bog, Stvarnik in Oče vseh narodov in vseh ras, naj nam nakloni, tako je zaključil, da bi v ZDA kmalu svoboda in pravica veljali za vse njene državljanje.

Tudi drugi ameriški škofje so napisali slična pastirska pisma. Tudi to je pripomoglo, da je črna manifestacija v Washingtonu postala mogočna manifestacija vsega ameriškega ljudstva.

Cerkev in politika v Afriki

V skupnem pastirskem pismu, ki so ga izdali katoliški škofje v Tanganjiki, ti poudarjajo, da ima predvsem duhovščina dolžnost poučiti vernike, da dobro ločijo svoje pravice in dolžnosti državljanov in zlasti ohranjajo Cerkev izven vsake stranke. Glavna njihova skrb mora biti, da uveljavljajo spoštovanje temeljnih človeških pravic. V pismu pozivajo vse, naj izpolnijo svojo volilno dolžnost, ki jo naj izvedejo z globokim čutom odgovornosti.

Poziv nemškimi dekletom

Kardinal Doepfner je v Monakovem izdal pastirsko pismo, v katerem poziva mladino svoje nadškofije, naj se prostovoljno obveže za eno leto delati v bolnicah in pomagati bolnikom. Za to, da bi bolnice in nemški zvezni republiko lahko delovale tako, kakor je potrebno, je potrebnih še najmanj 40.000 bolničark. Če ne bodo v kratkem izpolnili te vrzeli, bodo morali v desetih letih v nemški zvezni republiko zapreti tretjino bolnic, je dejal kardinal.

Za čiščenje Najsvetejšega

Kardinal Koenig je objavil, da bo ostala kapela sv. Eligija v stolnici sv. Stefana na Dunaju odprta vsak dan do 10^h zvečer, da se bodo lahko v njej zbirale k molitvi tudi tiste osebe, ki so ves dan zaposlene. — Ali bi ne kazalo vpeljati to tudi v drugih mestih?

15. marijanski shod na Opčinah

Del spreveda med marijansko procesijo na Opčinah

Marijin praznik 8. septembra 1963 je 15. letni shod vseh vernih Slovencev na Tržaškem.

Ne zbiramo se na Opčinah zato, da obnavljamo spomin na prvi shod leta 1949, naš edini namen in cilj je, da enkrat v letu skupno molimo vseмогоčnega Boga, da enkrat v letu skupno počastimo božjo Mater Marijo, našo nebeško Kraljico. Ta namen in cilj ima naš veliki shod na Opčinah, ta namen ima naša velika procesija s kipom fatimske Kraljice, ta namen ima mogočna skupna maša na vaškem trgu, ko množica vernega ljudstva hvali Boga, časti Boga, prosi Boga po Materi Marji.

Naša farna in skupna romanja so lepa in velika, toda najlepše je res to pravo, skupno romanje, v vsem pomenu besede veliko in mogočno romanje našega naroda pred fatimski oltar na Opčine.

Ce se tega cilja in namena naših shodov vsi zavedamo, tedaj bo tudi 15. marijanski shod velik dan skupne molitve, skupne pesmi in tudi skupne pokore. Vabimo prav vse udeležence: sodelujte, molite in poljte v procesiji in pri sveti maši na Brdini. Letos imej naš shod še poseben poudarek zahvale za dediščino svete vere, ki sta jo pred 1100 leti utrjevala med Slovani sveta brata Ciril in Metod!

SPORED našega shoda: ob 4. popoldne sveti rožni venec v cerkvi; med rožnim vencem se urejuje procesija na novo urejenem prostoru okrog cerkve: šolarji, vse

Ob srečanju Janeza XXIII. z Adžubejem

Posebni tajnik pokojnega papeža Janeza XXIII. monsignor Loris Capovilla je, govoreč na letnem zborovanju katoliških študijev v Assisiju, razodel nekatere podrobnosti razgovora med Janezom XXIII. ter zetom sovjetskega predsednika Adžubejem in njegovo ženo Rado. Kot znano je omenjeno srečanje vzbudilo v svetu veliko zanimanje in ginjenje. Izmenjali so si tudi darove. O vsebini razgovora, ki je trajal dobrih dvajset minut, ni do sedaj nihče vedel več kot toliko, da je potekal v najboljšem ozračju. Sele sedaj se je papežev tajnik monsignor Capovilla odločil povedati nekaj več podrobnosti, ki jih podajamo skoro v celoti kot so jih prinesli razni italijanski listi.

»Ko je bil še nuncij v Bolgariji, je bodeči papež Roncalli napravil osebno zaobljubo, da bo vsakega Bolgara ali Slovana kake druge narodnosti, pa najsibo katoliške, protestantske ali brez vsake vere, sprejel z odprtimi rokami. Ko se je tako neki gospod s soprogo (Adžubej z ženo Rado, op. ur.), ki se je mudil v Rimu, izrazil željo, da bi videl papeža, je bilo umestno, da ga je papež sprejel, kar se je zgodilo ob priliki podelitve Balzanove nagrade.

Po končanem uradnem nagovoru časnikarjem, je papež sklenil zahvaliti se temu gospodu za obisk kakor tudi za posebno voščilo, ki mu ga je poslal njegov tast (Hruščev, op. ur.). Sledil je sprejem. Potem ko jima je v francoščini razkazal slike na stenah, je povabil gospo, naj sede ter ji izročil v dar rožni venec z besedami: »Vem, da papeži navadno darujejo nekatoliškim kraljicam in princezinam drugačne predmete kot dragocene denarje, znamenke, knjige in podobno. Toda jaz, gospa, vam hočem pokloniti rožni venec, ker me ta spominja na molitev, ki jo je moja mati molila ob ognjišču, medtem ko je družini pripravljala večerjo, skromno večerjo, gospa.«

Ko je gospa v to privolila, je Janez

XXIII. nadaljeval: »Vem tudi, gospa, kako se kličejo vaši otroci. A želim, da mi njih imena poveste vi sami, ker edinole v glasu matere zazvenijo najslajši.« Gospa je nato povedala tri imena: Nikita, Aleksej, Ivan. Papeža je to ganilo. »Kako lepa imena gospa! Nikita pomeni Nikefor, svetnik, ki mi je zelo pri srcu. V Benetkah sem imel priliko počastiti njegove posmrtno ostanke. Aleksej je Aleksander, tudi velik svetnik. Med svojim bivanjem v Bolgariji sem obiskal številna svetišča in samostane, posebene svetemu Alekseju. In končno Ivan, gospa, je Janez in Janez sem jaz. To je ime, ki sem si ga izbral kot papež, je ime mojega očeta in deda, grča nad mojo rojstno hišo in bazilike moje škofije, sv. Janeza v Lateranu. Ko se boste vrnili domov, gospa, pobožajte svoje otroke in še posebno Ivana; druga dva ne bosta prav nič nevoščljiva zaradi tega.«

Tedaj — pripoveduje monsignor Capovilla — se je opogumil tudi gospod, ki je spremljal gospo, in vprašal, kaj lahko napravi, da bi prišlo do kakega srečanja (Adžubej je imel v mislih srečanje med Janezom XXIII. in Hruščevom, op. ur.). Janez XXIII. mu je takole odvrnil: »Kot

časnikar gotovo poznate sveto pismo in dobe stvarjenja sveta. Bog je, kot veste, rabil šest dni za stvarjenje sveta, predno je prišel na vrsto človek. Kot znano, pomenijo dnevi v svetem pismu dolge dobe... Sedaj smo šele pri prvem dnevu: tukaj smo in si gledamo iz oči v oči, v katerih se svetlika luč. To je šele prvi dan, dan ustvarjenja luči. Luč je v mojih in vaših očeh. Gospod ti bo pokazal nadaljnjo pot. Toda hoče se časa, časa, časa. Za sedaj moramo samo upati in moliti.«

Monsignor Capovilla je tudi povedal, da se je pokojni papež v času koncila začel učiti ruski jezik in da se je neko noč, potem ko je prebral uvod ruske slovnice avtorja Ettore Lo Gatto, dvignil iz postelje in na klečalniku pred razpelom obljubil, da bo vse svoje moči posvetil naporom za spreobrnenje Rusije.

Iz teh nadaljnjih objavljenih podrobnosti se nam v vedno bolj svetli luči kaže človeški in božji lik pokojnega papeža, ki v svoji srčni dobrotljivosti, pastirski gorečnosti in vseobsegajoči ljubezni ni poznal nobenih mej ali ovir. Knjiga, ki jo o njem pripravljata monsignor Loris Capovilla bo prav gotovo še bolj osvetlila izredno osebnost pokojnega papeža.

Kako je v svobodnem Kongu?

Iz dopisov misijonskega brata Karla Kerševan C. M.

Misijon Bikoro, 14. 7. 63

Sest let in pol je minilo, kar sem bil zadnjikrat doma. Takrat sem mislil, da bodo Belgijci tu v Kongu še kakih dvajset let. Pa sem se pošteno zmotil. Prav te dni je tukajšnje ljudstvo praznovalo že tretjo obletnico osvoboditve dežele izpod kolonialnega jarma. Zal, da je tako hitro prišlo do tega, ker dežela še ni bila pripravljena in zrela za ta odločilni korak; še najmanj tisti, ki so ga pripravljali in skoro nasilno izvedli. Posledice tega prenaplega koraka nosimo sedaj vsi, ko vidimo in čutimo razliko življenjskih razmer v deželi nekdanj in sedaj. Če izvzamemo tehnične pridobitve sedanjega časa, ki so nam še ostale (avto, letalo, radio i. dr.), je življenje približno na srednjeveški ravni. Tako zelo smo nazadovani in nič ne kaže, da se bo kaj kmalu zboljšalo. Reševanje položaja z Organizacijo združenih narodov je precej drag špas. Sicer se sliši, da se bodo oborožene sile OZN s koncem tega leta umaknile iz dežele, vendar bodo tu ostali še mnogoštevilni tehniki, šolniki, zdravniki, sodniki, finančni upravitelji ter izvedenci raznih panog javnega življenja. Za enkrat bomo morali biti zadovoljni, če nam bodo Združeni narodi popravili že tri leta zanemarjene ceste. Belgijci so za ceste lepo skrbeli in vedno gradili nove.

Najbolj žalosten je pač položaj šolstva. V dobi kolonializma so bile, vsaj spočetka, vse šole v rokah misijonarjev, katoliških in protestantskih. Vzdrževali so jih deloma s pomočjo vladne podpore. Ko so pa pred leti prišli v Belgiji socialisti na vlado, se je čutil njih vpliv do sem in so tu pričele rasti iz tal laične šole, od ljudskih do najvišjih. Sedanji gospodarji so podedovali ves ta napredni šolski sistem, le da so kar na mah usahnili denarni viri iz Belgije. Misijonarji so v prejšnjih časih po vpeljanem načinu plačevali učitelje na teh svojih šolah. Ker pa zdaj ne prejemajo več vladne podpore in so zahteve učiteljstva vedno večje, ne znorejo več tako težkega bremena. Tako je učiteljstvo začelo dolžiti misijonarje, da si lastijo njih denar, in zahtevajo od vlade, naj jih ona neposredno plačuje. Ugodilo so jim v veliko polajšanje misijonarjem, a omejili so se na izplačilo določenih vsot »na račun zastankov« in na obljube. Zato so učitelji v preteklem šolskem letu pričeli s stavko, stavkali so med letom in še poldrugi mesec pred počitnicami. Za prihodnje šolsko leto je OZN odpovedala denarno pomoč in odslovila kakih 500 mladih učiteljskih moči. Šolskih otrok je vedno več in graditi bi morali še nova šolska poslopja, pa jih ne gradé. Denarna sredstva in krediti se topijo v rokah tistih, ki so blizu blagajni, ker manjka vestnosti; ni poštenja, ni kontrole. Denar ima samo še šesti ali sedmi del prvotne vrednosti in, če hočemo potovati v inozemstvo, moramo plačati vozni listek v dolarjih.

Medtem pa še vedno prihaja iz Združenih držav Severne Amerike pomoč v živilih. Pred par tedni so ob našem jezeru izkrcali skoro 600 vreč pšenične moke za naš misijon in še ne vem koliko namiz-

nega olja je bilo zraven. Napovedani so še novi tovori, da smo kar v zadregi, kam s tem blagom. Moka se namreč v našem podnebnju hitro skvari, črni ljudje je pa niso vajeni. Nekateri so pričeli peči kruh iz bele moke, toda pigmejci ali pritlikavci ga ne marajo. Lepo je sicer od Amerikancev, da pošiljajo potrebnim pomoč, vendar se s tem nekateri ljudje razvajajo in začenejo misliti, da jim bo poslej vedno, tudi brez njih sodelovanja, letela mana z neba in da jim bomo mi na misijonih dolžni dati. Sicer pa jim pri nas ni sile, ker nimajo posebnih potreb. V velikih mestih je to seveda drugače.

Politične in upravne zmede je veliko, ker so prejšnjo upravno uredbo popolnoma zavrgli in vse zmrčarili. Številni rodovi se med seboj sovražijo in pobijajo. Na eni naših postaj sta tako dva rodova sprta in je bilo pred par meseci v spopadu 12 oseb mrtvih, požgali in izropali so pa blizu sto hiš nasprotnega tabora. Misijonar pa mora ostati v njih sporih strogo nevtralen, ker bi sicer ena ali druga stranka udarila po njem in uničila misijon. V prvih dneh »svobode« so tudi nas sovražno gledali; pozneje so pa le doumeli, da misijonarji niso isto kar Belgijci. V teh razmerah delujemo misijonsko, kolikor pač moremo. Naš škof hoče, da vztrajamo na svojih mestih za vsako ceno in da gledamo zaupno v bodočnost.

Katoliška zastopnika na sestanku protestantov

Predsednik tajništva za zedinjenje cerkva kardinal Bea je določil, da se udeležita sestanka svetovnega sveta cerkva, ki se je vršil v Rochesteru od 26. avgusta do 2. septembra, kot uradna predstavnik katoliške Cerkve, jezuit Weigel in pavelist pater Sheerin iz New Yorka. Na sestankih so razpravljali o problemu odnošajev s katoličani.

Na Japonskem se je podvojilo število cerkva

Lansko leto je bilo na Japonskem 848 cerkva. Leta 1952 je bilo v deželi le 449 cerkva. V desetih letih se je število skoro podvojilo. 166 med japonskimi cerkvami nimajo stalnega duhovnika.

Priprave za svetovni evharistični kongres

Prihodnje leto bo 38. svetovni evharistični kongres v Bombayu v Indiji. Kongres bo od 28. novembra do 6. decembra. Priprave so v polnem teku. Pripravljalni odbor je razdeljen v 40 sekcij.

Za kongresne slovesnosti je stavila vlada na razpolago najlepši park v mestu. Z izvirno propagando je pripravljalni odbor že zainteresiral indijsko javno mnenje. Za goste so že rezervirali številne hotele. Pomagali si bodo tudi z velikimi potniškimi ladjama in pristanišču, ki bodo služile kot plavaljoči hoteli.

Na programu slovesnosti je tudi posvečenje večjega števila indijskih novomastnikov. Za uspeh kongresa po vseh indijskih cerkvah stalno molijo. Razveseljivo je tudi to, da pri pripravah zelo radi pomagajo ljudje drugih veroizpovedi.

Z večerom je prišel On Tržaška in goriška mladina na Koroškem

ALI KAKO JE NASEL VERO PITIGRILLI
Pod psevdonomim Pitigrilli je Dino Segre, ki se je rodil v Turinu leta 1893, izdal vrsto romanov, ki so jih prevedli v najvažnejše jezike. Svoje spreobrnjenje nam je posebej opisal v delu »Piscina di Siloe«.

»Našel sem vero«, pravi. »Naj je bilo to delo eteričnih bitij ali delo zlega duha. Našel sem jo po prepovedanih potih, s skrivnimi sredstvi.«

Mislil sem, da je Bog, neumrljivost duše, moč molitve, občestvo svetnikov, demoni in hkrati vse drugo le fantastična pravljica, ki je prehajala iz knjige v knjigo, ki se je prilagajala razmeram časa in se dčila z bujno fantazijo razlagavcev.

Ko pa sem začel verjeti, sem spoznal vse, veroval sem v Boga, v neumrljivost duše, v moč molitve, v občestvo svetnikov in v demone. Poprej sem smatral, da s smrtjo samo vrne moč kalcijskega, dušič, vodik in ogljik v večne posodice, od koder si je naš organizem začasno sposodil te vrvine.

Tedaj pa sem spoznal, da je smrt konec in začetek.

Spoznal sem pravi smoter življenja: Nismo prišli na ta svet, da filtriramo pijačo in prebavljamo jedila, kot je trdil Seneca, prišli smo, da prispevamo k očiščanju naše duše, zakaj v onostranstvu nas bo vsaj za nekaj časa razjedala misel, da nismo bili boljši, in takrat bomo lahko računali samo na pomoč in molitev onih, ki smo jih pustili na zemlji.

Ne iščem božjih poti in nočem doumeti božjih misli, le lastni jaz gledam in vem, da bi ne mogel priti k Njemu kako drugače.

Ne bi me dvignil k Sebi iz revščine, kajti tudi z malim se da živeti, in tisto malo bi si pošteno prislužil, in tudi če bi si ničesar ne mogel prislužiti, bi vedel koga prositi.

Ne bi me pritegnil k Sebi s tem, da bi mi naprtil človeško hudobijo, kajti v tem življenju sem izkušen igralec in bi se ne čutil, če bi me življenje v svoji vsakdanji igri upropastilo.

Ne bi ga spoznal v fizični bolečini, kajti v boju za življenje bi ne stegnil roke po Njem, ampak po ampuli pantozona (strup).

Ko bi mi bil hotel nakloniti milost na kak drug način, bi mi bil moral odvzeti radovednost, uničiti v meni te klice človeške slabosti, da gledam vse z drugega stališča in obračam predmete, da bi zvedel za tovarno, ki jih je izdelala. Ozdraviti bi me moral otroške bolezni, da razdiram budilke. Toda Bog ne dela tega. Hoče, da smo »kot otroci; kot otroci, ki hodijo v šolo. Človeške korake vodi Bog, človeku pa je dal oči, da vidi, kod stopa. In vendar ne moremo reči, da je Bog zabredel v protislovje, ko nam je naklonil sredstva, katerih uporabo prepoveduje.

Kdor išče protislovje v njegovih delih, slepo vbada ost našega šestila in vnaša naše standardne sheme v to, kar je neizmerljivo, kar nima določenih premic. Bogu ne more nihče ničesar oporeči. Samo fanatični brezverec vidi nedoslednost v njegovih dejanjih. In to nedoslednost je

videl nekoč moj jaz, oni jaz, ki ni opazil v kontrastih smotne povezave in v navidezni nasprotstvi popolni red, v neodvisnosti tesno sodelovanje. Kar se nam zdi pri Bogu absurdnega, je le naša nemoč napram spoznanju božjega.

Nevarnikom, ki ga skušajo, naj kamenje spremeni v kruh, odgovori Jezus le mimogrede; vojaku in razbojniku, ki mu pravi: »Če si judovski kralj, če si res Kristus, reši sebe in nas.« — sploh ne odgovori; Tomažu pa pokaže svoje rane, zakaj njegov pozitiven duh bi se ne bil na noben drug način prepričal.

Isti Bog, ki je v svojih neumrljivih načrtih, dan za dnem, s progresivno prepričljivostjo navdal z vero Huysmansa, Fraçoisa Coppéja, Paula Burgeta, Brunetiera, je mene prevzel v enem večeru.

Bil sem eden izmed premnogh, ki imajo oči, pa ne vidijo, da je vse, kar jih obdaja, čudež (ne v teološkem, ampak v pesniškem pomenu); iskra pod kladivom, kristal snežinke, instinkt, ki vodi jeguljo čez nepoznani ocean, simetrija morske zvezde, zemeljska privlačnost, dih, ki tvori glas, — glas, ki izzveni v črkah, timpanon, ki drgeta ob vibraciji strune, truplo, ki se preobrazi v travo, trava, ki se spremeni v meso, meso, ki se povrne k zemlji. Ogljikov dvokis, ki uhaja iz naših pljuč in ga vsrka drevo, drevo, ki se spremeni v premog — v diamant. A predvsem ideja, iz katere se porodi pesnitev, ideja, ki razkolje obzorje, ki navdušuje množice. In še prej življenje: čudo čudes.

Tudi jaz sem bil med tistimi, ki so se čudili teletu z dvema glavama, čudil sem se temu banalnemu sluščaju, ki ni nič bolj čudovit od teleta z eno glavo in ne dela drugega kot vzemirja našo vsakdanost s tako nepomembnim primerom.

Prežal sem na nepomembno čudo. Bog je vedel, da za človeka, ki se je izoblikoval iz mase, ni dovolj čudovito, da iz semena vzklji klas, da se iz vode, moke in plamenca speče kruh. Zame je spremenil kamen v kruh; zame je storil to, kar je bil odrekel Saducejcem, ki so ga prosili znamenja z nebes.

Nihče mi ne bo mogel dokazati s teksti iz teologije, da je to nemogoče. Kajti proti avtoriteti teologije bom jaz postavil svojo vero. Pater Lorenzo, katerega spomin je v mojem srcu ohranjen v najlepšem spominu, mi je vselej pravil: »Quod est, est« (Kar je, je). Moj slučaj se ne da diskutirati, lahko se samo konstatira.

Naj ustvarijo biologi v Princetonu in Leningradu pred mojimi očmi z dvema protestama nerodovitne ilovice in z električno iskro amebo, žuželko, črva, in ko bi mi to storili, bom vzkljikal: V tej ilovici, v tej iskri je Bog! In morda ni dih, o katerem beremo v sv. pismu, nič drugega kot to.

Moj stari dvom se je razbil kot meglica. V trenutku, ko sem verjel v Boga, se je brez najmanjšega trušča pogreznilo v pozabo vse kljubovanje. In bilo mi je, kot bi ne bil nikoli mislil drugače. Spoznal sem, da matematika in fizika nista drugo kot del božje modrosti, prepisane v številkah, in da so fizični zakoni harmonično in večno izpolnjevanje njegove volje na vekov veke. Njegova volja pa je bila

Zadnja leta smo okrepili vezi med zamejsko mladino, saj to mladino družijo toliko enakih problemov in je pred njo toliko podobnih nalog. Na študijskih dneh v Ukvah že nekaj počitnic zoriijo načrti in se utrjujejo prijateljske vezi med tremi pokrajini. Lansko leto je dozorel prvi počitniški tabor v Gorici, za letošnje počitnice pa smo organizirali srečanje na Koroškem.

V soboto, zadnjega avgusta, smo se odpeljali takoj popoldne z velikim avtobusom iz Trsta. V Gorici nas je čakala večja skupina in petdeset grl je zapelo veselo pesem, ko se je pomikal avtobus preko mostu nad Sočo.

Ze v Trbižu so nas čakali naši koroški prijatelji, predstavniki Koroške dijaške zveze. Po prirščnem pozdravu so nas vodili po svoji zemlji in nas opozarjali na njeno lepoto in značaj. Ko smo dospeli v Vrbo, je bila še vsa razsvetljena v večernem mraku. Najlepše doživetje večera je bil obisk Marijine cerkvice na otoku Vrbskega jezera.

V Celovcu smo prišli že pozno, a čakala nas je večerja in prenočišče v fantovskem dijaškem domu, ki ga vzdržuje Mohorjeva družba v Celovcu. Po večerji, ki so jo pripravili z vso skrbnostjo, smo želeli videti, kakašna je koroška prestolnica ponoči. Sprehodili smo se po razsvetljenih, vendar zelo tihih ulicah in trgih.

V nedeljo smo se že zgodaj odpeljali na Gosposvetsko polje. Ob vojvodskem prestolu smo obnavljali zgodovino našega narodnega demokratičnega življenja. Ob pol desetih pa smo imeli službo božjo v cerkvi Gospe Svete, ki jo je daroval gospod Reven iz Celovca. V pridigi nas je spomnil na prvega škofa Modesta, ki počiva v cerkvi in je nekoč oznanjal blagovest evangelija našim dedom. Prosili smo tega vnetega oznanjevalca, naj prosa za naš narod, ko je v stiskah in težavah, pa

popolna, že ko je s »fiat lux« ustvaril življenje v vesolju.

Vendar se nisem še ves podredil, še imam težave. Toda v trenutku, ko začno v mojih živcih tleti dvomi, vidim 350.000 duhovnikov, ki vsak dan opravljajo sv. Daritev, in če zaprem oči, vidim ves svet in nad njim štiri bleščeče hostije, ki se utrinjajo blede zdaj tu, zdaj tam v poltemi. In moje trpljenje se olajša z mislijo, da se ob besedah: »Hoc est corpus meum«, revna materija spremeni v telo Gospodovo.

Zdaleka še nisem popoln kristjan. Toda sv. obhajilo, ki sem ga prejel devet prvih petkov, mi je — po obljubi sv. Marjete Alacoque — vtilo mir in upanje, da ne bom umrl brez njegove milosti.

V tej dobi življenja, ki mi poteka v padajoči pozabi, v kateri si meseci z neverjetno naglico sledijo drug drugemu; ko gledam strani slovarja svojega sina, ki se dan na dan množijo in izpopolnjujejo, in lovim njegove misli, ki se oblikujejo v novem duhu, in prisostvujem formiranju novih teorij, tedaj z veseljem spoznavam, da so ga moje napake rešile podobnih napak. Zatrđno sem prepričan, da bom našel primerne besede, da mu bom obrazložil, da je Bog povsod pričujoč in da nismo nikoli sami...«

Priredil Boris Rutar

tudi, da bi ostal zvest veri, ki jo je on oznanjal. Obisk pri Gospe Sveti je bilo resnično romanje goriške in tržaške mladine, je bila skupna molitev z mladimi Korošci, ki so nas ves čas spremljali in ljubezljivo vodili.

Od Gospe Svete smo se odpeljali v Podjuno. V St. Rupertu smo kosili v Narodni gospodinjški šoli, ki jo vodijo slovenske šolske sestre. Po prijazni postrežbi in po veliki ljubeznivosti, ki smo je bili deležni, smo hiteli mimo umetnega jezera — »Podjunskega oceana« kot ga imenujejo mnogi — proti Skocjanu, kjer so se nam pridružili še novi mladi korošci, in odšli smo na »jermak« v Pliberg. Tu je bil res edinstven ljudski praznik z muziko, vrščem in piskom, kakor ga zlepega ne vidimo pri nas. Mladina se je pomešala med to tisočglavo množico in se ustavljala ob tistem, kar je pač bolj ugajalo.

Vrnili smo se v Skocjan, kjer nas je v farni društveni sobi prijazno pozdravil g. dekan, pisatelj Srienec in kjer so nam nudili še zakusko. Njemu in koroškim študentom, ki so do podrobnosti izdelali načrt za naše bivanje na koroškem, ki so organizirali to nepozabno srečanje, se je zahvalil prof. Jože Peterlin. Poudaril je, kako važne so medsebojne vezi, medsebojni obiski, kulturna izmenjava, spoznavanja drug drugega in kako mora mladina vseh treh pokrajin nadoknaditi stike, ki so bili zamujeni.

Preko Celovca smo se odpeljali proti Trbižu.

To je kratka kronika naše vožnje. A tistega globokega vtisa, doživetij in spoznanj, ki jih je rodil ta izlet, ni mogoče popisati z nekaj besedami. Preko 30 mladih Tržačanov in blizu 20 Goričanov se je srčalo s koroško mladino, skupno so peli pesem lepoti zemlje in besede. To je bil nov korak v spoznavanju drug drugega in nova utrditev prijateljskih vezi. V takem članku bi se težko zadosti zahvalili koroški dijaški zvezi in vsem, ki so pripomogli do teh dveh prelepih in nepozabnih dni zamejske mladine. Eno čutimo vsi: Prihodnje počitnice se moramo spet srečati!

Odgovor „odprtemu pismu Radijskemu odru“

Skupina slovenskih izobražencev, ki stalno posluša oddaje Radijskega odra iz Trsta, bi želela odgovoriti nepodpisano »Poslušavcu«, ki ste mu dali prostor v Vašem cenjenem listu.

Predvsem bi povedali piscu tole: kdor hoče soditi o kulturnem življenju in delu, mora biti za to sposoben. »Odprto pismo« pa ima toliko slovničnih, slogovnih in pravopisnih napak, da se nehote vprašujemo, kako more soditi o izgovorjavi in naglasih radijskih igravcev. Zakaj pisec, ki trdi, da ga napake bole, ni zbral vsaj nekaj primerov in jih poslal naravnost Radijskemu odru, da bi ga poučil? Poslušamo skoraj vse radijske igre, pa ne bi mogli navesti napak v naglasih in izgovoru. Res je, da se Pravopis, ki je izšel lani, precej razlikuje od prejšnjega in so, naravno, igre, registrirane v preteklih letih, govornjene po predpisih starega Pravopisa. Tudi

mi nimamo radi ponavljanja, posebno zato, ker imamo bridek občutek, da si morajo celo mrtvi Igravci še vedno služiti kruh (Slavko Rebec) in pa, ker je igra mladih igravcev pred nekaj leti mnogo slabša kot danes. Kdor je poslušal pred kratkim »Damo s kamelijami«, kjer so nastopili v glavnih vlogah samo mladi, mi bo rad priznal, da so se v zadnjih letih razvili v zelo dobre igravce. Kako more pisec članka, ki trdi, da je stvari predan, izvleči iz iger en sam primer — kriminalko — da se zaletava v igravce. Pisec je tudi v opreki s samim seboj in verjetno nima pojma, kaj je igra pred mikrofonom. Pravi, da ima občutek, da so igravci šele pri tretji bralni vaji, malo kasneje pa jih vprašuje, zakaj »tako hitro, skoraj prehitvevačje zdrdrate vsako igro.« Dragi kritik, se vam to zdi mogoče po tretji ali celo po drugi vaji? Čisto nejasen je tudi, ko omenja zvok. Ali misli glasbo ali zvoke. Kakšen naj bo primeren prehod iz prizora v prizor? Ne mislimo trdit, da Radijskemu odru ni potrebna kritika, a pisec mora dobro ločiti, kaj je kritika in kaj napad.

Radijskemu odru želimo, da bi se med njegovimi poslušavci našel nekdo, ki bi mu pisal objektivne, pa čeprav stroge kritike in mu v njih dal tudi priznanje, ki mu po pravici gre. Mi se mu samo še zahvaljujemo za lepe večere, ki nam jih nudi in mu želimo mnogo uspeha tudi v bodočnosti.

Radio Trst A

Spored od 8. do 14. septembra

Nedelja: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Mihec postane detektiv«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. Zbor gojenk šolskih šestih iz Gorice. — 12.15 Vera in naš čas. — 16.00 Dela velikih mojstrov: Hector Berlioz. — 21.00 Folklor z vsega sveta.

Ponedeljek: 12.15 Iz slovenske folklore: »Med mašami«. — 18.30 Sodobni italijanski skladatelji: Lodovico Rocca - Jacopo Napoli. — 19.15 Izvenevropska sporna o zemlja: (11) »Bolivija«. — 20.30 Giuseppe Verdi: (Bitka pri Legnanu), opera v štiri dejanjih.

Torek: 12.15 Potovanje po Italiji. — 18.30 Slovenska simfonična glasba - Dane Skerl. — 19.15 Z mamicco po sončnih stezicah. — 21.00 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah: (9) »Klement Jug«.

Sreda: 12.15 Za naše žene. — 19.00 Baritonist Andrej Strukelj. — 19.15 Scipio Slataper: »Moj Kras« - 10. oddaja. — 21.00 »Sreča v zakotju«, veseloigra v dveh dej.

Četrtek: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Znameniti gorniki v Julijskih Alpah: (9) »Klement Jug«. — 18.30 Koncert tria »Pro Musica«. — 19.00 Pevski zbori Julijske Benečije in Furlanije. Zbor S.A.I.C.I. iz Torviscosa. — 19.15 »Potovanje na mesec«, dramatisirana zgodba.

Petek: 11.45 Jugoslovanski orkestri in pevci. — 12.15 Pogled na svet. — 18.30 Iz del dunajskih klasikov: Wolfgang Amadeus Mozart. — 19.00 Pavel Šivic: 5 skladb iz zbirke »Šest skladb za klavir«. Igra avtor. — 19.15 Zlato, tisočletni vladar sveta: (11) »Sibirsko zlato«. — 21.00 Koncert operne glasbe.

Sobota: 12.15 Za naše žene. — 15.30 »Skrivnostni koncert«, radijska drama. — 17.20 II. vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. —

Slovinci! Vsina 15. marijanski shod na Opčine v nedeljo 8. IX. popoldne ob 4

D. Jakomin:

Ob
stoletnici
GREGORIJA
RIHARJA

Dne 24. julija 1863 je umrl v Ljubljani Gregor Rihar, ki ga štejemo kot začetnika in reformatorja cerkvene glasbe na Slovenskem, kateri je dal prvo podlago in umetniško raven. Ravno te dni je preteklo sto let od njegove smrti. Tolike so njegove zasluge v cerkveni glasbi, da je med nami še živ njegov spomin in duh ravno z njegovimi skladbami, ki jih še zelo radi pojemo in jih bomo izročili našim naslednikom.

Ob stoletnici smrti se ga hočemo spomniti in spoznati od blizu njegovo življenje in delovanje. Oglejmo si najprej njegovo dobo ali drugače povedano, kakšno je bilo stanje cerkvenega petja v Riharjevi do-

bi in pred njim.

Kako so prepevali slovenski verniki tik pred Riharjem? Ali lahko rečemo, da smo imeli Slovinci v Predriharjevi dobi cerkveno pesem?

Ako hočemo pojmovati cerkveno pesem, kot jo pojmuje sedaj, moramo v glavnem reči, da nismo imeli tedaj cerkvene pesmi. S tem ni rečeno, da si jih ljudstvo ni želelo ali da jih sploh ni bilo. Tedaj so si pač pomagali, kakor so mogli in znali. Prepevali so pesmi, ki so bile brez vsake umetniške vrednosti in celo take, ki niso bile v skladu s cerkvenim duhom. Ni pa težko izslediti razlog temu stanju. Glasbena izobrazba tedanjih skladateljev je bila na zelo nizki stopnji; dali so malo iz sebe in še to slabo. Da so nekako nadomestili to pomanjkljivost, so si pomagali na drug način, in sicer s tem, kar so imeli na razpolago: z godci.

Bile so tudi tedaj cerkvene slovesnosti, razni krajevni prazniki, žegnanja in podobno, ni pa bilo praznika brez muzike. Marsikatera cerkev ni imela orgel, zato so ponekod spremljali petje godci, ali so se oglasili potem, ko se je končala cerkvena pesem; večkrat so tudi ti godci enostavno

nadomeščali cerkveno pesem. Nadomeščali so cerkveno pesem in obenem zabavali ljudi med službo božjo.

Tu nastane vprašanje, kaj so igrali. To pač, kar so znali: koračnice, polke, mazurke in podobno. Za naše pojme je to nekaj nezasišlanega, vendar moramo upoštevati tedanje razmere in sprejeti to realnost. Te godce so imenovali piskače. Moramo se zabeležiti, da so si prizadevali z vso močjo in vneto, da so se razveseljevali ljudstvo s svojimi »vižami«. Sedva so bili ti piskači zelo priljubljeni ljudem, in ta pojav je bil nekaj splošnega in sčasoma se je ukoreninil v tedanje ljudsko pojmovanje.

V duhu tistega časa se je namreč vrnil v cerkev barok z vsemi svojimi posvetnimi značilnostmi, precej je tudi vplivala italijanska operna glasba. Ta duh se je sicer opazil povsod, od škofovih kapel do najsiromašnejšega kora slovenske cerkve. Ni bilo pa to samo na slovenskih tleh, tudi v drugih deželah je bilo opaziti isto.

V tistem času je bila glasba v cerkvah prepriščena orglavcem-samoukom, ki so, kot rečeno, malo znali in so se morali prilagoditi ljudskemu okusu, če niso hoteli biti

prikrajšani na dohodkih. Marsikdaj je bilo treba pripraviti priložnostne pesmi; zložili so samo besedilo, za napev pa so uporabili kar posvetne melodije. Tako se je tudi dogajalo, da so prepevali po cerkvah nespodobne gostilniške pesmi z verskim besedilom.

Tako so prepevali verniki po cerkvah, ko je nastopil Rihar v ljubljanski stolnici. Tako je bilo do Riharja na Slovenskem. Sami lahko razumemo, kako težko je bilo delo za Riharja. Njegov poseg pa je bil dvojen: reformacijski, to se pravi odpraviti vse, kar je bilo nedostojnega v cerkvi, s piskači vred, z druge strani pa nuditi ljudstvu nove pesmi, v pravem smislu cerkvene. On je položil temelje naši cerkveni glasbi ter začel zidati krasno zgradbo. Na podlagi njegovega pionirskega prizadevanja in dela zidajo in dovršujejo njegovo začeto delo raznovrstni in številni nasledniki.

Oglejmo si sedaj njegovo življenje.

Gregor Rihar se je rodil 1. marca 1796 v Polhovem Gradcu, štiri ure hoda od Ljubljane proti zahodu. Njegovi starši so bili preprosti in revni. Oče Boštjan je izdeloval različna godala, z ženo Marijo se

je moral veliko truditi, da je vzdrževal svojih osmero otrok. Poslal je svojega malega, a bistrega Grogga, tako so imenovali doma našega Gregorja, k sorodnikom, da si je tam že v mladih letih zaslužil čim kruh s pastirskim delom. »Ko boš dorastel,« tako je dejal oče, »boš tam za hlapca.« Božji načrti pa so bili drugačni. Pospel je do svojega 12. leta. Od tu naprej se začel glasbeno poglavje v njegovem življenju.

Za časa francoske revolucije so morali mnogi francoski duhovniki bežati iz svoje domovine. Med njimi je bil tudi bivši jezuit p. Robert, ki je pribežal v Pohov Gradec in se tam nastanil. Bil je glasbeno zelo nadarjen. Takrat v Polhovem Gradcu še niso imeli orgel v cerkvi. P. Robert je nagovarjal župljane, naj si jih postavijo, on jim bo izučil organista. Odločil se je ravno za dvanajstletnega Gregorja ter ga začel seznanjati z glasbenimi skrivnostmi. Ta šola pa ni ostala Riharju v dobrem spominu. P. Robert je bil namreč zelo strog, povrh je precej nervozen in malo potrpežljiv. Marljivo učenec pa je v enem letu že znal orglati. To službo je opravljal doma do svojega 19. leta.

(se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

LETNO ROMANJE SLOVENSkih ŽUPNIJ IN VERNIKOV NA BARBANO

Skupno romanje župnij in vernikov slovenskega dela goriške nadškofije ob stoletnici kronanja čudodelnega kipa MB na Barbani bo letos v ponedeljek, dne 23. septembra.

Posvečeno bo služabniku božjemu, škofu in narodnemu vzgojitelju Antonu Martinu Slomšku.

Na Barbano pride z nami na romanje tudi mariborski škof, Slomškov naslednik, dr. Maksimilijan Držečnik, velik pobornik za Slomškovo proglasitev blaženim. Msgr. Držečnik bo za romarje maševal in pridgal o Slomšku.

Lepo vabimo tudi druge primorske rojake. — Poskrbite do časa za prevozna sredstva!

GORIŠKA DUHOVSKA ZVEZA

Za otvoritev novega mejnega prehoda v Gorici

Predlog, naj bi se odprl nov obmejni prehod v Gorici, in sicer v ulici sv. Gabrijele, so Goričani in ljudje onstran meje, zlasti pa trgovci iz severnega dela mesta sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Zanimajo se za to otvoritev tudi višji krogi, stranke, poslanci in druge vplivne osebnosti. Tudi vodstvo krščansko demokratske stranke v Gorici je poslalo priporočilo v tem smislu pristojnemu ministru v Rim in mešano italijansko-jugoslovanski komisiji, naj bi se pospešila rešitev tega važnega prehoda.

Mednarodna tekma skozi Gorico

V petek 30. avgusta zjutraj je skozi obmejni prehod pri Rdeči hiši vozila mednarodna avtomobilska dirka, ki je bila obnem tekmovalje v pravilnosti vožnji za avtomobile. 260 vozačev je na 128 vozilih odpravilo iz Liegaja v Belgiji na naporno pot preko srednjeevropskih držav in prispelo v sredo zvečer preko Predila v Jugoslavijo. Po avtomobilski cesti so nato dosegli Sofijo in se od tam podali v Makedonijo, Črno goro, Dalmacijo in Istro in se po dveh dneh spet vrnili iz Jugoslavije preko bloka pri Rdeči hiši. Od tu so se odpravili v Videm in dalje čez Dolomitske prelaze, preko katerih bodo spet prispeli v Belgijo, od koder so startali. Proga je dolga 5000 km in so jo avtomobilski maratonci morali prevoziti s povprečno hitrostjo 65 km na uro. Med tekmovalci je največ Angležev, za njimi so na drugem mestu Francozi, nato Belgijci, Holandci, Nemci, Američani, Avstrijci, Japonci, Čehi in trije Italijani. Pri Ljubljani se je v tej dirki smrtno ponesrečil znani japonski vozač Glichij Suzuki. Sofer, ki je bil v tistem trenutku za volanom, je zapeljal s ceste v prepad in Glichij je pri tem izgubil življenje.

Štipendije in podpore dijakom kmetijskih šol

V sejni dvorani pokrajinskega sveta so v soboto 31. avgusta popoldne razdelili štipendije in podpore dijakom kmetijskih šol. Poleg teh so podelili podpore še nekaterim drugim visokošolcem. Navzoč je bil šolski skrbnik De Vetta, načelnik kmetijskega nadzorništvaa dr. Vianello, ravnatelj kmetijskih šol iz Gradiške, Fare in Ločnika, občinski odborniki in svetovavca ter dijaki in njihovi starši. Razdeljenih je bilo za 1.350.000 lir štipendij in podpor, od tega 90.000 lir dijakom kmetijskih šol.

Med nagradami je tudi Mirko Primožič z Oslavja, ki je prejel štipendijo v znesku 100.000 lir. Primožič, ki obiskuje zadnje leto kmetijske fakultete v Padovi, je že tretjič prejel štipendijo iz tega sklada. Razdeljenih je bilo še 20 drugih nagrad.

Predsednik pokrajinske uprave dr. Chientaroli je poudaril pomen te osme poudarite nagrad pokrajinske uprave dijakom iz kmetijstva. Tudi na ta način hoče pokrajinska uprava pomagati kmetijstvu, ki je najbolj zapostavljen gospodarski sektor na Goriškem.

Župnija na Placuti

Za župnega upravitelja na Placuti je bil imenovan p. Gregorij in ne p. Viljem Endrizzij. Ta je župnijski pomočnik, ki zna dobro slovensko. Zato je zdaj tudi na Placuti stalna prilika za sv. spoved v slov. jeziku, kakor je tudi na spovednici napisano.

P. Viljem je bil nekdanji gvardijan na Sv. gori in je že od prvih početkov naročnik našega lista, ki ga je redno bral povsod, koder je bil v službi.

Doberdob

V soboto 24. avgusta sta si sklenila večno zvestobo pred Marijinim oltarjem na Stari gori Jožef Lavrencič in Olga Semolič. Oba izhajata iz zavednih in zvestih katoliških slovenskih družin, ki so zlasti s cerkvenimi pevci-pevkami lepšali božjo službo. Razumljivo torej, da je bila poročna maša s prav lepim petjem ter s spremljavo mogočnih orgel. Ves dan jima je potekel s petjem v veseli družbi svatov, ki so jima — vsaj nekoliko — nadomestili prezgodaj umrle očete.

Zelimo jima, da bi bilo tudi njuno zakonsko življenje prelepa služba-slavospev Bogu, kateri naj ju blagoslavlja, vodi in podpira po priprošnji božje in naše Matere Marije. — Bog vaju živi!

TRŽAŠKE NOVICE

Novo Marijino svetišče

Novo Marijino svetišče na Griži (blizu Kontovela) bo po vsej verjetnosti dokončano v letu 1965. Različna izkopavanja in iskanja trdnih temeljev so dela zavlačevala. Sedaj je upati, da ne bo drugih večjih težav. Morda bo novo svetišče s krasnim razgledom na Trst in morje že v tem letu pod streho. Predvidevajo, da bo stroškov za zidavo okrog 400 milijonov lir.

Novi podprefekt Molinari

Tržaški generalni komisar dr. Libero Mazza je pred dnevi imenoval za naslednika preminulega podprefekta dr. Capona gospoda dr. Vincenza Molinarija.

Do sedaj je vršil dr. Molinari posle namestnika dr. Capona, odsejal pa bo zasedel mesto šefa pisarne generalnega komisarja na prefekturi. Dr. Molinari je med drugim tudi član Mešane komisije za reševanje vprašanj, ki se tičejo obeh sosednih narodnih manjšin.

Acegat za javnost

Podjetje Acegat zato, da pride naproti vsem občinarjem, javlja, da bodo odprti uradi, kjer se plačujejo razne služnosti, že ob 7.20 zjutraj in bodo poslovali do 11.30. Upamo, da bo na razpolago več uradnikov, saj jih menda ne manjka, in da bodo tako prikrajšali dolgo čakanje.

Kaj se bo storilo za luko?

Težave, ki so nastale v prometu tržaške luke, bo septembra meseca pretresala posebna komisija v Rimu. Rimski krogi dobro poznajo, v kakem položaju se nahaja naša luka. Ali lahko upamo, da se bo vendar enkrat nekaj bolj otipljivega napravilo za Trst? Obema komisijama, ki se bosta pečali s tem delom in reševali v Rimu tržaške probleme, je želeli dosti uspehov in predvsem širokosrčnega razumevanja tržaških potreb, da bo naša luka zopet, kot je bila nekoč, srce vsega tržaškega gospodarskega življenja. To je gotovo želja vseh Tržčanov. Toda želje so eno in dejstva so drugo. Doslej pa številke govore kruto, da ne rečemo usodno govoro. Trst, žal, s svojim prometom nazajduje. Dosti blaga izkrcujejo v drugih sosednjih lukah. V glavnem so temu krive »dumpistične« tarife konkurenčnih luk.

Še nekaj o novem naftovodu

Zanimanje, ki vlada v tržaških krogih, kar se tiče graditve novega naftovoda, je veliko. Upa se, da bo Trst prodrl s svojimi zahtevami. Nekje pri Proseku ali v bližini Tržiča bi se moral naftovod začeti.

Bliza se začetek šolskega leta

Letos bo tudi na naših šolah uveden prvi razred notne srednje šole kot po vsej državi. Tako upamo, da se bo zopet vrnila vsa nižješolska mladina pod eno streho v ulici Randaccio. Saj tam je res bolj primerna zanjo, ker so večja dvorišča, da se lahko med odmori naskače in so otroci iste starosti skupaj. Tam se tudi ustavlja koriera, ki vozi šolsko mladino s Krasa in ji ni potem treba tekat skoz mesto, v strahu, da zamudi pouk. Izkušnja preteklega leta uči, da ni v prid šolski disciplini, če so v istem posloju dijaki nižjih in višjih razredov. Tako n. pr. na šoli v ulici Croce niso mogli dijaki učiteljska nikoli na dvorišče, ker so ga zasedli učenci strokovne šole. Tudi iz pedagoških in didaktičnih razlogov je bolj primerno, da so v istem posloju dijaki iste starosti.

Pevma

Iz Pevme se ni že dolgo nihče oglasil. Vendar imamo tudi pri nas nekaj novic. Predvsem je treba povedati, da ima sedaj naša cerkev lepo prenovljene slike. Kot znano, je slike v naši cerkvi naslikal znani slovenski slikar Tone Kralj, in to že leta 1933. Ker pa so slike po tolikih letih že rahlo zbledle, jih je letos slikar sam zopet prenovil. Poleg tega so v cerkvi napravili tudi dva nova stranska oltarja, prejšnja sta bila namreč lesena, nad katerima sedaj kraljujeta dve sliki namesto prejšnjih kipov. Tudi ti dve sliki sta delo našega slovenskega umetnika in dajeta, skupaj z novima modernima oltarjema, cerkvi popolnoma nov izraz.

Tako je sedaj tudi naša cerkev znotraj prenovljena. Hvaležni smo priznanemu slovenskemu umetniku Tonetu Kralju, ki se je pri naši cerkvi toliko časa in s toliko ljubeznijo trudil in mu ob tej priliki želimo še mnogo uspehov v nadaljnjem delu.

Tako je sedaj tudi naša cerkev znotraj prenovljena. Hvaležni smo priznanemu slovenskemu umetniku Tonetu Kralju, ki se je pri naši cerkvi toliko časa in s toliko ljubeznijo trudil in mu ob tej priliki želimo še mnogo uspehov v nadaljnjem delu.

V prvi polovici septembra se bodo mudili v Trstu tehniki različnih svetovno znanih petrolejskih družb in kaj konkretnjšega sklenili.

Novi center za nuklearno fiziko

Pred dnevi so bili v Trstu ugledni predstavniki Mednarodne atomske agencije, ki ima svoj sedež na Dunaju, s prof. Aleksandrom Senielevicijem na čelu. Ta je med drugim zagotovil, da bo tekom meseca oktobra prišlo do podpisa vzajemne pogodbe in tako bo novi center odletel gotovo dejstvo. Lokalizacija novega Centra bo po vsej verjetnosti nekje v bližini Miramara

Volitve župana na Repentabru

Na seji, ki je bila prejšnji četrtek, je občinski svet izvolil za župana Milana Puriča in za odbornika Alojza Miliča.

Po dolgem zastojju v upravi se upa, da bo sedaj boljše. Skupina tako imenovanih »Kitajcev« (opozicija v večinski koaliciji) pa ni »prodrila«, kot je mislila. Ostali so izven ožjega odbora in njih »vpliv in ugled«, s katerim so se dičili, vidno upada.

Rojan

V poletnih mesecih je veliko naših ljudi odšlo v večnost. Dne 26. avgusta smo pospremili k zadnjemu počitku Antona Primožiča od Ferlugov. Dočakal je 84 let. Na srečanje z Bogom se je skrbno pripravil z lepo prejetimi zakramenti in z vdano prenašanim trpljenjem.

Dva dni kasneje se je poslovil od nas 87-letni Franc Gombač. Na vigilijo praznika Marijinega vnebovzvetja smo pokopali Ano Urbančič, poročeno Zenobio. Umrla je ravno za deseto obletnico mamine smrti, še vedno dobro znane Marije Urbančič. Zelo nas je pretresla prenaprta smrt 23-letnega fanta Sergija Poropata, ki je pri nesreči z motorjem zgubil življenje. Svoj čas je bil član rojanskega cerkvenega zbora in skavtske družine. K zadnjemu počitku smo ga pospremili 10. avgusta.

Vrsta pa še ni končana. 13. julija smo pokopali priljubljenega pekovskega mojstra Ivana Oberti. Po kratki boleznii se je nepričakovano poslovil od nas.

Vsem umrlim želimo, naj jim Gospod nakloni večno srečo. Vsem njihovim dragim, ki trpijo zaradi nepričakovane ločitve, pa naj Bog podeli svojo božjo tolažbo!

V ponedeljek, 9. septembra ob 6.15 zjutraj bo v rojanski cerkvi za 30. dan smrti peta črna sveta maša za pokojnega Sergija Poropata, in sicer po namenu rojanskega cerkvenega zbora.

Slovensko katoliško prosvetno društvo iz Steverjana

vljudno vabi na tradicionalni

PRAZNIK GROZDJAJA

ki bo v Steverjanu med Borovci v nedeljo, 8. septembra ob 16^h.

Gostujejo

SLOVENSKI KOROŠKI STUDENTJE
z ljudsko igro v treh dejanjih

MATI TEREZA;

med odmori bo igral kvintet koroških
studentov.

PRIDITE VSI V STEVERJAN, DA VSAJ Z VASO PRISOTNOSTJO POKAZETE
LJUBEZEN DO SVOJH BRATOV. DELOVAL BO
ODLICEN, TIPIČEN BRIŠKI BIFE.

BRAVCI PIŠEJO

Kako je z vojnimi sirotami?

Sploštevani gospod urednik!

Piše Vam vojna vdova. Kmalu se bo začelo novo šolsko leto in Sol. skrbništvo v Trstu je že vrnilo osebne popisnice začasnim učiteljem.

Letos lahko ugotovim, da so vsi začasni učitelji dobili več točk. Dobile jih niso le vojne sirote.

Begunci imajo kar štiriindvajset preferenčnih točk. Ostali pa dvanajst, ki jih dobijo za petletno bivanje v tržaški ali goriški pokrajini.

Kdo je torej zapostavljen? Zapostavljena je moja hči in z njo vse ostale vojne sirote.

Po novi »ordinanzi« ostanejo vojne sirote na starem mestu v lestvici provizoričnih učiteljev.

Ostali, to je begunci in drugi, se povzpnejo visoko in pustijo vojne sirote daleč spodaj v lestvici.

Kje je danes pravica? Ali naši otroci nimajo nobene prednosti? Ali smo me, vojne vdove, krive, če nam je vojna pobrala moze in so naši otroci brez kruha?

Kam je izginil zakon, ki ščiti vojne sirote?

Z upanjem, da bo to moje žalostno, a resnično pismo objavljeno v najkrajšem času, se toplo zahvaljujem.

Vaša naročnica

R A Z N O

Kisik na Veneri

Pretekli teden je moskovski radio sporočil, da so sovjetski znanstveniki prišli po mnogih raziskovanjih do zaključka, da se v atmosferi Venera nahaja kisik. Po tej ugotovitvi so torej atmosferske razmere Venera podobne tistim na naši zemlji in bi bilo na Veneri možno tudi življenje.

Nesreče v ameriških rudnikih

Komaj so v ameriških rudnikih po dveh tednih rešili zasuta rudarja Fellina in Throna, je prišlo v Moabu do podobne nesreče. V rudniku je zasulo 25 rudarjev. Doslej so rešili le sedem rudarjev, za ostale pa ni nobenega upanja več.

Ni miru v Gornjem Poadižju

V Gornjem Poadižju se nadaljujejo teroristični napadi, sedaj zlasti v znak protesta nad izrečeno sodbo v Trentu, ko so bili oproščeni vsi obtoženi stražniki. Obtoženi so bili, da so slabo ravnali s priprtimi teroristi. V noči 31. avgusta so atentati z dinamitom na električne drogeve znova vznemirili bivaštvo. V Pustriški dolini so teroristi hudo poškodovali električni drog visoke napetosti. V Innsbrucku so priredili manifestacijo in demonstranti so s kamni razbili okna italijanskega poslanštva.

V Falzesu so teroristi oddali strel proti italijanskemu karabinerju Rinaldu Magagninu iz Vidma in ga močno ranili. Kroglja mu je prebila jetra in njegovo stanje je resno.

Širite „Katoliški glas“

Anglikanski škof v Lurdu

Prvič v zgodovini Lurda se je zgodilo, da je ta sveti kraj obiskal anglikanski škof. Prispel je v Lurd v nedeljo 25. avgusta na čelu 60 romarjev iz svoje škofije. Lurški škof ga je sprejel zelo prijazno. Anglikanski škof dr. Westall je izjavil, da je prišel v Lurd, »da bi skupno molili za edinstvo Cerkev, da bi bili otroci svete božje Matere združeni. Hvaležni smo sv. očetu Janezu XXIII., ki je bil velik papež zedinjenja. Tu v Lurdu bomo molili k Bogu za zedinjenje vseh cerkva in prosili bomo v ta namen posredovanje svete Matere božje.«

Najstarejše mesto

Izkopanine so pokazale, da je svetopisemsko mesto Jeriha najstarejše mesto na svetu. Arheologi menijo, da segajo njegovi začetki do leta 8000 pr. Kr.

Do sedaj so menili, da je prva kultura nastala v Egiptu, okrog leta 4000 pr. Kr. Po novih dogajanjih pa bo treba začetek kulture postaviti dokaj dalje v času do osmega tisočletja in ne več v Egipt nego v Palestino.

OBVESTILA

VOĐSTVO ALOJZIJEVIŠČA sporoča, da se še vedno nadaljuje vpisovanje gojencev v ta dijaški zavod. Poleg celotne oskrbe in podpore pri učenju prejemajo dijaki tudi lepo krščansko vzgojo, ki jim bo krepka opora v življenju. Dobri, krščanski starši cenijo to dobroto, zato radi pošiljajo svoje fante v Alojzjevišče. Vedno namreč, da duhovniki, ki zavod vodijo, nadaljujejo njihovo vzgojno delo in se namesto njih trudijo, da bi njihovi otroci postali dobri fantje, zvesti Bogu in svojemu domu. — Zavod sprejema tudi popoldanske gojence, ki odhajajo zvečer domov. — Vzdrževalnina je nizka, revnim dijakom se po možnosti še zniža.

AM pri Sv. Ivanu v Gorici pripravlja romanje v Mantovo k svetišču presv. Rešnje Krvi, ki bo *zadnja nedeljo v septembru* ob priliki otvoritve drugega dela vesoljnega cerkvenega zbora. — Prijave sprejema fotograf Kleindienst na Travniku.

V CERKVI sv. Ivana v Gorici bo zopet redna nedeljska in prazniška sv. maša ob 8. uri zjutraj.

DAROVI

Za rojanski odsek Vincencijeve konference: v spomin pok. strica Ivana Banelj ob prvi obletnici njegove smrti nečak Ivan Zini 5.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Jožefa Pešelj 1.000; Widmann 2.000; Skerj 1.000; Spacal 1.000; L. M. 2.000; U. J. 2.000; S. L. 5.000; Marija Valentin 1.000; sestre Primožič ob očetovi smrti 17.000; Mario Primožič ob smrti strica Antona Primožič 5.000 lir. — *Bog povrni!*

Za Katoliški dom: L. P., Gorica 10.000; N. N., Gorica 20.000; N. N., Trst 8.000; R. Lestan, Gorica 2.000; Milka Velikonja, Folonica 1.000; družina Košuta, Gorica 5.000; Pavlica Drašček, Gorica 1.000; F. B., Gorica 1.000; I. H. 2.000; K. H. 5.000; M. K. 1.000; Doles Fortunat 2.000; F. J. 5.000 lir.

Za Alojzjevišče: Pavlica Drašček, Gorica 1.000; Bavdaževi v počastitev spomina strica Zimica 3.000; č. g. Jože Zorž 2.500; M. Peternel 5.000; N. N. iz Bologne 5.000; Bogomil Kranjec, bivši gojenec, 20 dolarjev.

Za Zavod sv. Družine: Pavlica Drašček 1.000 lir.

Za žrtve v Skoplju: Milka Velikonja, Folonica 5.000; Viktorija Vidič, Gorica 3.000; N. N., Gorica 5.000; N. N., Gorica 3.000 lir.

Vsem dobrotnikom Bog povrni in nakloni obilo blagoslova njihovemu delu.

Dr. VRTOVEC JOŽE (jr.)

specialist
za ustne in zobne bolezni
asistent
na zobozdravniški univerzitetni kliniki
v Padovi
TRST ul. Mercadante 1/I
vogal ul. Carducci - ul. Milano
tel. 68349

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici